

«*Qui va a voler escriure llibres sense una posterior recompensa econòmica?*» Joan Carles Girbés, director de publicacions de Bromera i autor del blog *Tirant al cap*, en una entrevista de l'edició comarcal de Levante-EMV diumenge passat, parlà del món editorial, llibres, blogs, literatura digital... Quan l'entrevistador li preguntà si la indústria de la literatura podria veure's greument afectada per les vandàliques descàrregues, per l'anomenada «*cultura de lo gratis*» (també és cultura, això?), Girbés va respondre amb la qüestió que encapçala aquest post: «*Qui va a voler escriure llibres sense una posterior recompensa econòmica?*» I ell mateix s'hi replicà: «*El procés creatiu sempre ha de compatibilitzar-se amb el comercial i l'editorial*». Jo ho entenc, a mitges, però ho entenc: el director de Bromera gestiona una empresa i, naturalment, és així com hauria de respondre un empresari. O és com, fins ara, han hagut de respondre els empresaris. Ara bé, atès el salt quantitatiu i qualitatiu que ha experimentat l'edició i l'autoedició digital, potser caldria revisar mínimament l'adverbi, aquest «*sempre*» usat amb una certa alegria. Pense que, avui, la frase podria ser més cauta escrita d'aquesta altra manera: «*El procés creatiu no sempre ha de compatibilitzar-se amb el comercial i l'editorial*». Hi guanya equanimitat, pense. I fixeuvos-hi que no use el «*mai*». Poc després, el director de Bromera qüestiona la qualitat de les obres literàries que no han passat pels canals tradicionals de producció editorial, i ho exemplifica de la manera següent: «*En el món de la premsa, per exemple, existeix allò de què el treball del periodista el pot fer qualsevol, igual que qualsevol pot escriure un llibre. Però, seran bons eixos productes? Això és una cosa que només un bon professional pot fer*». Hi estic d'acord que no tothom pot ser periodista, editor o escriptor, però de nou discrepe amb l'ús categòric de l'adverbi. Només? Només un professional? Entenc que la mateixa dinàmica de l'entrevista, la immediatesa del pregunta-resposta, sovint mena l'entrevistat a certes categoritzacions, però, és clar, no per això són menys reveladores dels interessos reals de qui porta un negoci i, en fi, ha d'atendre diàriament un fum de focs. Els professionals han sigut, fins al moment, el col·lectiu més visible entre els creadors i/o creatius literaris, però cal recordar que ni és l'únic ni tampoc el garant en exclusiva de la qualitat i la salut d'una literatura: els professionals són, sobretot, els que estan pagats. I molt hauríem de parlar de la seua qualitat. Internet ha regalat als creadors visibilitat i canals propis per a adreçar-se als lectors: són el que jo vinc anomenant *menestrals* de la literatura, entre els quals hi ha els blocaires o bloguistes. No han vingut a combatre els amos del paper imprès, a trencar amb els vells canals de l'edició, però sí a mostrar que existeixen alternatives que, tinc la sensació (i no la voldria tindre), no acaben d'agradar als comerciants del llibre, siguen editors, llibreries o professionals de l'escriptura. I, evidentment, aquest debat no té res a veure amb les pirateries.

Lletra